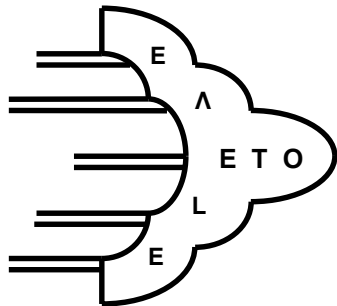

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6974754302

Τηλεομ.: 210 8068299, 210 8662069

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.95 Μάρτιος – Απρίλιος 2009

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Οι αρχαιρεσίες της ΕΛΕΤΟ και τα νέα καταστατικά όργανα

Κατά τη Γενική Συνέλευση της ΕΛΕΤΟ (6 Απριλίου 2009) που διεξήχθη με απόλυτη επιτυχία υπό την έμπειρη διεύθυνση – και πάλι – του εκ παραδόσεως προέδρου **Παναγιώτη Βαρλά**, ορίστηκε η **18 Μαΐου 2009** ως ημέρα των αρχαιρεσιών και για τη διεξαγωγή τους εξελέγη Εφορευτική Επιτροπή την οποία αποτελούν τα μέλη:

Αλέξης Αλεξόπουλος, Πρόεδρος

Κώστας Ριζιώτης

Βασίλης Παπαδόπουλος

και η οποία διεξήγαγε, με άψογες διαδικασίες, τις αρχαιρεσίες. Τόσο για τη Γενική Συνέλευση όσο και για τις αρχαιρεσίες διετέθη ευγενώς στην ΕΛΕΤΟ η αίθουσα συνελεύσεων της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, οδός Κάνιγγος 27 (6^{ος} όροφος).

Μετά τις αρχαιρεσίες και μετά τη συγκρότηση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα, τα καταστατικά όργανα της ΕΛΕΤΟ - για την επόμενη τριετία - έχουν ως εξής:

1) Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο

Τακτικοί Σύμβουλοι:

Κώστας Βαλεοντής, Πρόεδρος

Άννα Λάμπρου-Γκόνου, Αντιπρόεδρος

Τζάνος Ορφανός, Γενικός Γραμματέας

Διονύσης Γιαννίμπας, Ταμίας

Γιώργος Τσιάμας, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας

Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Βοηθός Ταμίας

Μαρία Καρδούλη

Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι:

Σπύρος Δόικας

Αγγελική Ασημακοπούλου

2) Το νέο Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΓΕΣΥ)

Εκλεγμένοι τακτικοί Σύμβουλοι:

Κώστας Βαλεοντής, Πρόεδρος

Μαρία Καρδούλη, Αντιπρόεδρος

Διονύσης Γιαννίμπας, Γραμματέας

Άννα Λάμπρου-Γκόνου

Τζάνος Ορφανός

Γιώργος Τσιάμας

Πηνελόπη Παπαδοπούλου

Εκλεγμένοι αναπληρωματικοί Σύμβουλοι:

Σπύρος Δόικας

Αγγελική Ασημακοπούλου

Σύμβουλοι εκπρόσωποι Συλλογικών Μελών:

Κατερίνα Ζερίτη

Δημήτρης Παναγιωτάκος

Μαρίνα Πανταζίδου

Γιώργος Πουλάκος

7ο Συνέδριο

«Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

22-24 Οκτωβρίου 2009, Αθήνα

<http://www.eleto.gr/gr/Conference07.htm>

Εγγραφείτε έγκαιρα!

(πριν από τις 20-9-09 μειωμένο κόστος συμμετοχής)

Για να εγγραφείτε:

- Μπείτε στην παραπάνω ιστοσελίδα
- Κατεβάστε τη φόρμα αίτησης εγγραφής
- Συμπληρώστε την
- Στείλτε την στην ηλ-διεύθυνση: valeonti@otenet.gr αφού καταβάλετε το κόστος συμμετοχής με έναν από τους τρόπους που καθορίζονται στην αίτηση.

Στην ιστοσελίδα θα βρείτε επίσης:

- Το τρίπτυχο του Συνεδρίου (Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά)
- Αρχικό Κατάλογο των εγκεκριμένων ανακοινώσεων που θα παρουσιαστούν στο Συνέδριο
- Περιλήψεις των ανακοινώσεων

Άλλες πληροφορίες:

Γραμματεία του Συνεδρίου: τηλ. +30 210 9323243, +30

6977529164, ηλ-ταχ. pinelpap@otenet.gr

Οργανωτική Επιτροπή: τηλ. +30 6974321009, ηλ-ταχ.

valeonti@otenet.gr

Σωτήρης Τεσσέρης

Ιωάννης Καραϊτιανός

Άγγελος Πεφάνης

Άννα Νικολάκη

Μιχάλης Κωνσταντόπουλος

3) Η νέα Ελεγκτική Επιτροπή

Εκλεγμένα Μέλη:

Νίκος Κωνσταντακάκης, Πρόεδρος

Σπύρος Βουλόδημος

Δημήτρης Παναγιωτάκος

OROGRAMMA No 95, March – April 2009,

ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

Ποιες ανακοινώσεις εγκρίθηκαν να παρουσιαστούν στο 7^ο Συνέδριο (τίτλοι – συγγραφείς)

Ενότητα 1

Γλωσσολογικές-Οντολογικές αρχές Ορολογίας (Ορολογία και γνώση, αρχές και μέθοδοι οροδοσίας κτλ.)

1. Ελληνικά ορολογικά δίλεκτα ως ισοδύναμα αγγλικών διλέκτων του τύπου Noun-Noun: εννοιολογική ανάλυση, ορολογική ανάλυση και συνθήκες μονολέκτησής τους
Κώστας Βαλεοντής
2. Η αρχιτεκτονική δομή του επιστημονικού / τεχνικού κειμένου
Μαρία Καρδούλη
3. Η παραγωγική κατάληξη -ίπς/-ίτιδα στην ιατρική ορολογία
Τατιάνα Βαλεοντή

Ενότητα 2

Διδακτική και Ορολογία

4. Διερεύνηση των γλωσσικών τύπων που χρησιμοποιούνται στο διαδίκτυο για την εισαγωγή των εννοιών δύναμη και πίεση: πώς σχετίζονται με την ανάπτυξη 'εναλλακτικών ιδεών' των μαθητών;
Περράτος Θεόδωρος, Πολάτογλου Χαρίτων, Κουμαράς Παναγιώτης
5. Preparing a seminar on Terminology for engineering PhD candidates
M. Pantazidou, K. Valeontis
6. Διδασκαλία αγγλικής ιατρικής ορολογίας: Νεότερες προτάσεις
Χριστίνα Γ. Βαρλάμη, Ελένη Χριστοπούλου – Αλετρά
7. Le cas de l'enseignement de la terminologie de la coiffure dans les écoles professionnelles grecques
Athéna Delaki

Ενότητα 3

Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων – Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες – Συγχρονική και διαχρονική θεώρηση

8. Terminology concerning the Administration of Justice in Ancient Crete
Ángel Martínez Fernández
9. Η ελληνική στρατιωτική ορολογία – Αναλυτική παρουσίαση και αντιπαραβολή με την αντίστοιχη γερμανική
Αιμιλία Ροφούζου,
10. Ορολογία της Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων
Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη,
11. From the Corporate to the Material: How the Translation of Liturgical Terms Shifted the Emphasis of Christian Worship
Todd Harper
12. Η διεπιστημονική ορολογία του τομέα διαχείρισης σεισμικού κινδύνου
Μασούρα Βασιλική
13. Η αθλητική ορολογία στα λεξικά της Νέας Ελληνικής
Μαριάννα Κατσογιάννου, Βασίλειος Αργυρόπουλος
14. Ο γενεσιουργός ρόλος της ελληνικής γλώσσας στην ουκρανική ιατρική ορολογία
Ναταλία Μπασένκο-Κόρμαλη
15. Η διαχείριση των πόρων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στο λεξιλόγιο της γαλλικής ιατρικής γλώσσας: προβλήματα σημασιολογικής αδιαφάνειας
Τριανταφυλλιά Σαραφίδου
16. Από το θησαυρό στην αντίστοιχη οντολογία: μια απόπειρα προσέγγισης σε ένα ειδικό θεματικό πεδίο και τα ορολογικά ζητήματα που προκύπτουν
Κατερίνα Τοράκη
17. Η μορφολογία των χρωματικών όρων στη Νέα Ελληνική
Κατερίνα Αλεξανδρή

18. Terminologie de la politique européenne d'enseignement et de formation
Philippe Tissot, Eleni Koulali
19. Τυπική και άτυπη χρήση της μετοχής σε επιλεγμένα μεταφράσματα από όργανα της ΕΕ
Μιχάλης Καλλέργης, Μαριζέτα Γεωργουλέα
20. Ορολογία και τηλεοπτική δημοσιογραφική γλώσσα – Η «στάση υψηλής εικονικής ευμένειας»
Νικολέττα Τσιτσανούδη – Μαλλίδη

Ενότητα 4

Ορολογικοί πόροι (ειδικά ερμηνευτικά ή πολύγλωσσα λεξικά, συλλογές όρων, σώματα ειδικών κειμένων) – Νέες τεχνολογίες και Ορολογία

21. Από το παρελθόν στο παρόν: Ηλεκτρονικός θησαυρός τοπωνυμίων της Μικράς Ασίας
Τσαγκογιώργα Δ., Λαμπροπούλου Π., Παπαγεωργίου Χ.
22. Δίγλωσσο ηλεκτρονικό λεξικό στρατιωτικών όρων του μηχανικού
Βασίλειος Σοφίτης, Κατερίνα Θ. Φραντζή
23. Κατασκευή σώματος κειμένων οικονομικού περιεχομένου και συμπραστικών πινάκων
Ελένη Τζιάφα
24. Κατασκευή πολυγλωσσικού θησαυρού από ετερογενείς πηγές
Μαρία Γαβριηλίδου
25. Η Φυλο-Παιδεία
Αλεξάνδρα Κούτρα, Ευαγγελία Τριανταφύλλη, Σοφία Τρυπαναγνωστοπούλου
26. The realisation of a national term bank – how and why?
Henrik Nilsson

Ενότητα 5

Τυποποίηση ορολογίας (διεθνοποίηση εννοιών και διαγλωσσική τυποποίηση και αντιστοίχιση όρων, προτάσεις ορολογίας)

27. Πώς έγιναν όροι οι δανεισμένες ελληνικές λέξεις (συμβολή στη μελέτη της εκκλησιαστικής ορολογίας)
Eka Tchkoïdze
28. Νομική ορολογία του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελληνική, την Λιθουανική και την Λετονική: ο αναλογικός κανόνας, η ορολογική ισοδυναμία και τα σχετικά μεταφραστικά ζητήματα
Παναγιώτης Γ. Κριμπάς

Ενότητα 6

Ορολογία και μετάφραση

29. Μελέτη φρασεολογικών όρων: καταγραφή και απόδοσή τους από τα ισπανικά στα ελληνικά
Ευλαμπία Κ. Χέλμη
30. Are Grammatical Terminologies Translatable?: A Debate about the "Subject" in Japanese Grammar
Keisuke Kasuya, Maria Kovanib
31. Η ορολογική ασάφεια των οικονομικών κειμένων ως μεταφραστικό πρόβλημα
Παναγιώτης Ι. Κελάνδριας
32. Επικοινωνία ρίσκου και μετάφραση: Η περίπτωση της μεταβίβασης γνώσεων στα τεχνικά και ιατρικά κείμενα
Αναστασία Παριανού
33. Ορολογία και Μετάφραση. Οι μεταφραστικές πρακτικές και η αντιμετώπιση της αγγλικής γλώσσας ως ορολογικής lingua franca
Θάνος Μεντζελόπουλος
34. Σημασιολογική νεολογία στην ιστορική ορολογία: αιτία πολυσημίας;
Βυζάς Θεόδωρος

Ενότητα 7

Διάχυση και χρήση των όρων – Ορολογική πολιτική και ρύθμιση

35. Η μεταφρασεολογία ως αυτόνομη επιστήμη και τα γνωστικά αντικείμενα στα φ.ε.κ. διορισμού μελών δ.ε.π. στα ελληνικά α.ε.ι.
Ελένη Κασάπη
36. The goal of terminology, revisited – Basics in times of global crises and beyond
Jan Roukens
37. Ζητήματα ορολογικού σχεδιασμού: θεωρία και πράξη
Διονύσης Γιαννίμπας

Ενότητα 8

Δραστηριότητα φορέων και οργάνων Ορολογίας

38. ΚΟΡΑΗΣ : Έντυπο και Ηλεκτρονικό Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό Γεώργιος Κοκκινάκης, Ελένη Κουτσογεωργοπούλου, Δημήτριος Λύρας, Κυριάκος Σγάρμπας
39. Labtestonline.gr: ένας νέος διαδικτυακός τόπος με εκλαϊκευμένες πληροφορίες για τις διαγνωστικές εργαστηριακές εξετάσεις και την ορολογία τους στα Ελληνικά
Αλέξανδρος Χαλιάσος, Αικατερίνη Ψαρρά, Χρυσάνθος Μητρόπουλος

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>)**, και από την ΕΑFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

Ο παρακάτω κατάλογος υπάρχει και συνεχίζεται – με αντίστροφη σειρά – και στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ, στα «Ορολογικά νέα».

1. 2η Συνάντηση Εργασίας Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων που διοργανώνεται από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στις 7, 8 και 9 Μαΐου 2009 με θέμα: «Η μεταφρασεολογική έρευνα και η μεταφραστική πρακτική στον ελληνόφωνο χώρο».
2. Διεθνές Συνέδριο «Θεωρία, πρακτική και διδακτική της εξειδικευμένης μετάφρασης, Κράιοβα, Ρουμανία 28-29 Μαΐου 2009 (Colloque international Théorie, pratique et didactique de la traduction spécialisée, Craiova, Roumanie, 28-29 mai 2009: http://dtitl.unilat.org/colocviiu_craiova_2009/)
3. 30ή Συνάντηση Εργασίας του Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. στις 2 και 3 Μαΐου του 2009. Αφιερωμένη στον Μ. Τριανταφυλλίδη με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 ετών από τον θάνατό του
4. Συνέδριο Translation World, «Traduction et priorités mondiales – Translating Global Priorities», Toronto, Canada, 11-13 May 2009.
5. 12ο Συνέδριο για τις μειονοτικές γλώσσες, 28-30 Μαΐου 2009, Tartu, Εσθονία (International Conference on Minority Languages XII, May 28-30, 2009 Tartu, Estonie, <http://www.icml.ut.ee/>).
6. TOTH 09 – Ορολογία και Οντολογία: Θεωρίες και εφαρμογές, Annecy - 4 & 5 Ιουνίου 2009 (Conférence TOTH 09 – Terminologie & Ontologie : Théories et Applications, Annecy - 4 & 5 juin 2009)
7. 5^η Επιστημονική Ημερίδα του παλλατινικού δικτύου Realiter «Ορολογία και πολυγλωσσία στη διεθνή οικονομία, Μιλάνο (Ιταλία), 9 Ιουνίου 2009 (V Journée scientifique de Réseau panlatin, "Terminologie et plurilinguisme dans l'économie internationale", Università Cattolica, Largo Gemelli 1, Milan (Italie)Milan (Italie), le 9 juin 2009). realiter@unilat.org
8. Διεθνές Θερινό Σχολείο Ορολογίας 2009 (TSS2009), 6-10 Ιουλίου 2009, Πανεπιστήμιο της Κολωνίας (International Terminology Summer School 2009 (TSS2009), 6-10 July, the

Cologne University of Applied Sciences.
<http://www.termnet.org/english/events/tss2009/index.php>

9. 6^η Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Τυποποίηση, τα Πρότυπα και την Ποιότητα (Θεσσαλονίκη) 9-10 Οκτωβρίου 2009 (6th Balkan Countries' Collaboration", October 9-10, 2009, Thessaloniki. www.eneprot.gr
10. 1^ο Διεθνές Συνέδριο γλωσσικής πολιτικής και γλωσσικού σχεδιασμού – 1st International Conference on Language Policy and Language Planning (MedLPLP), 17 έως 19 Οκτωβρίου 2009, Λευκωσία. http://www.greek-language.gr/greekLang/portal/blog/archive/2008/11/12/146_0.html
11. 9^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας [9th International Conference on Greek Linguistics (ICGL 9), 29 October 2009 - 31 October 2009, Chicago, Illinois, USA] icgl2009@ling.osu.edu

K.B.

Νεφοϋπολογιστική (Cloud computing)

Στο παρελθόν οι υπολογιστές ήταν σε **συστάδες (clusters)** προκειμένου να διαμορφώσουν έναν ενιαίο μεγαλύτερο υπολογιστή. Η τεχνική επέτρεπε σε χρήστες να διαμορφώσουν τους υπολογιστές έτσι ώστε να επικοινωνούν μεταξύ τους με τη χρησιμοποίηση ειδικών πρωτοκόλλων.

Στην αρχή της δεκαετίας του 90 δημιουργήθηκε μια νέα έννοια, το **πλέγμα (grid)**, ανάλογη του ηλεκτρικού πλέγματος όπου οι χρήστες μπορούσαν να συνδεθούν μέσω του πλέγματος και να χρησιμοποιήσουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Κατ' επέκταση θα μπορούσε να ισχύσει και για τους πόρους των υπολογιστών με μία σύνδεση σε πλέγμα υπολογιστών και με κοστολόγηση ανάλογη της χρήσης.

Ένα εμπόδιο ήταν η **διαμονή** των δεδομένων. Λόγω της καταμεμημένης φύσης του πλέγματος οι υπολογιστικοί κόμβοι θα μπορούσαν να τοποθετηθούν οπουδήποτε στον κόσμο, τα δεδομένα όμως στα οποία η CPU θα εκτελούσε τις διαδικασίες της θα μπορούσε να ήταν αρκετά μακριά προκαλώντας καθυστέρηση στην ανάκτησή τους.

Η εξέλιξη της έννοιας του πλέγματος ήταν η υπηρεσία που προσφέρεται στο διαδίκτυο που ονομάστηκε **σύννεφο (cloud)**.

Η **νεφοϋπολογιστική** παίρνει την έννοια της **πλεγματοϋπολογιστικής (grid computing)** και την ολοκληρώνει σε μια υπηρεσία η οποία προσφέρεται από **κέντρα δεδομένων (data centers)** μέσω του διαδικτύου.

Η νεφοϋπολογιστική υποδομή αποτελείται σήμερα από υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω κέντρων δεδομένων που δημιουργούνται σε **εξυπηρετητές (servers)** με διάφορα επίπεδα ψηφιακών τεχνολογιών.

Μερικά από τα κύρια χαρακτηριστικά της νεφοϋπολογιστικής είναι η ελαχιστοποίηση της επενδυτικής δαπάνης των πελατών, η χρησιμοποίηση καλύτερης ποιότητας λογισμικού με χαμηλότερο κόστος και η δυνατότητα των χρηστών να χρησιμοποιούν την υπολογιστική τεχνολογία ασχέτως της θέσης τους ή των εργαλείων που διαθέτουν.

Το προβλεπόμενο αποτέλεσμα της ανάπτυξης της νεφοϋπολογιστικής είναι η συγκέντρωση υπολογιστικής ισχύος σε λιγότερους χώρους με χαμηλό κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας, καθώς και συγκέντρωση λογισμικού σε λιγότερα κέντρα στα οποία η δημιουργία, η συντήρηση και η υποστήριξη του νεφολογισμικού θα γίνεται παγκόσμια από λιγότερες ομάδες ικανών επιστημόνων.

Ενώ η νεφοϋπολογιστική υπόσχεται πολλά οφέλη σε εταιρείες και άτομα, ενέχει μερικούς σοβαρούς κινδύνους που αφορούν στην ασφάλεια των δεδομένων.

Η νεφοϋπολογιστική θεωρείται από τους ειδικούς το απώτατο βήμα ολοκλήρωσης της παγκοσμιοποίησης.

"The Economist", Δεκέμβριος 2008

Δ.Π.

UNTERM (<http://unterm.un.org/>) Η Βάση Ορολογίας των Ηνωμένων Εθνών!

Αφορμή για γνωριμία με την – πολύ ενδιαφέρουσα – **δύωση Βάση Όρων UNTERM** του **ΟΗΕ** στάθηκε το ερώτημα του **Κ. Φλωρίδη** (μαθητή του 1ου Γενικού Λυκείου Κιλκίς) σχετικά με τη διεθνή απόδοση του όρου **πνευματικά δικαιώματα**:

Ο διαδεδομένος όρος για τα πνευματικά δικαιώματα (**δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας**) είναι ο αγγλικός όρος **Intellectual Property Rights** και κυρίως το αρκτικόλεξό του: **IPR**. Ο όρος έχει ισοδύναμη απόδοση στις διάφορες γλώσσες (π.χ. γαλλικά: **droits de propriétés intellectuelles**, γερμανικά: **Geistiges Eigentum** ιταλικά: **Diritti di proprietà intellettuale...**) αλλά το αρκτικόλεξο **IPR** έχει διεθνή χρήση.

Όσο για τον **OHE** και αυτός χρησιμοποιεί το **IPR**, αφού από τη βάση ορολογίας του **UNTERM**, με αναζήτηση "IPR", λαμβάνουμε ένα 6-γλωσσο λήμμα: στα αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, ρωσικά, κινεζικά και αραβικά.

Τη βάση **UNTERM** συντηρεί η **Ομάδα Ορολογίας** (Terminology Team) του **Τμήματος Ορολογίας και Αναφοράς** (Terminology and Reference Section) της **Υποδιεύθυνσης Τεκμηρίωσης** (Documentation Division) της Διεύθυνσης DGACM (Department for General Assembly and Conference Management) που εδρεύει στη Νέα Υόρκη.

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

Τρεις νέες μαθηματικές έννοιες ονοματοδοτημένες στα ελληνικά βρήκαν την αγγλική τους απόδοση – Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ελληνικής πρωτογενούς ονοματοδοσίας –

Ο κ. **Βασίλης Παπαδίνας**, κατά την διεξαγωγή της πτυχιακής του εργασίας στο Τμήμα Πληροφορικής του **Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου** (Πάτρα) αντιμετώπισε ένα πρόβλημα ορολογίας για το οποίο απευθύνθηκε στην ΕΛΕΤΟ.

Ο κ. Παπαδίνας, πραγματευόμενος το θέμα του, που υπάγεται στη *Θεωρία των γράφων* (Graph theory), χρειάστηκε να αντιμετωπίσει το λεγόμενο *Πρόβλημα του περιοδεύοντος πωλητή* (Traveling Salesman Problem – TSP).

Το πρόβλημα TSP είναι το εξής: Με δεδομένο έναν αριθμό πόλεων, ένας περιπλανώμενος πωλητής ξεκινώντας από μία πόλη, θα πρέπει να επισκεφτεί όλες τις άλλες πόλεις από μία μόνο φορά και να επιστρέψει στην πόλη από όπου αρχικά ξεκίνησε, να κάνει δηλαδή μία κυκλική περιοδεία. Ο υπολογισμός όλων των δυνατών κυκλικών περιοδειών του πωλητή προσδιορίζεται από ένα μαθηματικό τύπο που περιλαμβάνει τον αριθμό των πόλεων σε παραγοντική μορφή, ο υπολογισμός του οποίου – σε περίπτωση μεγάλου αριθμού πόλεων – χρειάζεται χειρισμό φυσικών αριθμών με απαγορευτικά μεγάλο αριθμό ψηφίων (φαινόμενο που λέγεται *παραγοντική έκρηξη*). Ο κ. Παπαδίνας επινόησε ένα μαθηματικό μέγεθος μέσω του οποίου μπορεί κανείς να αποφύγει την *παραγοντική έκρηξη*, να μη χρειαστεί δηλαδή να υπολογίσει *παραγοντικά μεγέθη* (factorials). Το μέγεθος αυτό το ονόμασε **εξωπαραγοντικό άθροισμα**. Ο ορισμός του εξωπαραγοντικού άθροισματος τον οδήγησε στη συνέχεια στον ορισμό ενός συμπληρωματικού μεγέθους το οποίο ονόμασε **αντίστροφο εξωπαραγοντικό άθροισμα**. Τέλος, μια τρίτη έννοια που όρισε και χρησιμοποίησε για πρώτη φορά ο κ. Παπαδίνας ήταν ένα μέγεθος που ονόμασε **αθροιστικό γράφο**. (οι ακριβείς ορισμοί και υπολογισμοί των μεγεθών αυτών ξεφεύγουν από τα όρια του «Ο»). Λεπτομέρειες που θα ήθελε να ζητήσει κάποιος αναγνώστης μπορούν να τεθούν στη διάθεσή του από το ΓΕΣΥ).

Η «βοήθεια» που ο (δημιουργός των εννοιών) κ. Παπαδίνας ζήτησε από την ΕΛΕΤΟ – με την άδεια και των μελών της επιτροπής καθηγητών που επέβλεψε την εργασία του – ήταν η ονοματοδότηση των τριών παραπάνω εννοιών στα **αγγλικά**, δηλαδή η δημιουργία των **αγγλικών ισοδύναμων όρων**, ώστε αυτοί να χρησιμοποιηθούν στο αγγλικό μετάφρασμα της εργασίας του, για την υποβολή της για δημοσίευση σε διεθνές επίπεδο. Πρώτες υποψήφιες αποδόσεις που είχε υπόψη του ήταν: **out-factorial sum**, **reverse out-factorial sum** και **adding graph**, αντίστοιχα.

Έγινε ανάλυση των εννοιών και εξετάστηκαν οι ελληνικοί όροι που ο δημιουργός των εννοιών είχε επιλέξει. Για τον ελληνικό όρο **αντίστροφο εξωπαραγοντικό άθροισμα** προτάθηκε και ο συνώνυμος όρος **συμπληρωματικό εξωπαραγοντικό άθροισμα** και στη συνέχεια για καθεμιά έννοια προτάθηκε ο αντίστοιχος αγγλικός όρος.

Η χρησιμοποίηση του συνθετικού **out-** για τους δύο πρώτους όρους θεωρήθηκε ακατάλληλη· αντ' αυτού προτάθηκε το πρόθεμα **extra-**.

Για τον **αθροιστικό γράφο** επισημάνθηκε ότι ήδη υπάρχει αγγλικός όρος **sum graph** που κατασημαίνει συγκεκριμένη και εντελώς διαφορετική έννοια, ενώ οι λέξεις **adding**, **additive** και **additional** κρίνονται ακατάλληλες (αφού ο ίδιος ο γράφος αυτός δεν προσθέτει ούτε είναι πρόσθετος, αλλά περιλαμβάνει επιμέρους αθροίσεις). Προτάθηκε η παραγωγή του αγγλικού όρου να μην είναι από το ρήμα **add** (**προσθέτω**) ούτε από τη λέξη **sum** (**άθροισμα**, **αθροίζω**), αλλά από τη λέξη **summation** (**άθροιση**).

Η τελική πρόταση, λοιπόν, που έγινε δεκτή τόσο από τον κ. Παπαδίνια όσο και από την αρμόδια επιτροπή ήταν:

εξωπαραγοντικό άθροισμα	extra-factorial sum
αντίστροφο εξωπαραγοντικό άθροισμα, συμπληρωματικό εξωπαραγοντικό άθροισμα	inverse extra-factorial sum, complementary extra-factorial sum
αθροιστικός γράφος	summational graph

Η επινόηση/δημιουργία νέων εννοιών – δηλαδή νέας γνώσης – στις επιστημονικές δημοσιεύσεις Ελλήνων επιστημόνων δεν αποτελεί, ασφαλώς, σπάνιο φαινόμενο. Επειδή, όμως, η συντριπτική πλειονότητα των εργασιών αυτών συντάσσεται στα αγγλικά οι έννοιες αυτές ονοματοδοτούνται πρώτα στην αγγλική. Αργότερα απασχολεί τους συγγραφείς – αν τους απασχολήσει! – η απόδοσή τους στα ελληνικά.

Η περίπτωση του κ. **Παπαδίνια** – που απασχόλησε και τον ημερήσιο τύπο – έχει το ιδιαίτερο (και σπάνιο) χαρακτηριστικό ότι πρόκειται για πτυχιακή εργασία. Η σύνταξη της εργασίας αυτής έγινε από την αρχή στα ελληνικά και ο **πρωτογενής σχηματισμός** των όρων με τους οποίους αποδόθηκαν οι νέες έννοιες έγινε στην **ελληνική γλώσσα** ως γλώσσα πηγής. Η υιοθέτηση-δημιουργία των αγγλικών ισοδύναμων όρων αποτελεί **δευτερογενή σχηματισμό όρων** στην **αγγλική γλώσσα** ως γλώσσα-στόχου. Επισημαίνουμε ότι, στην προκείμενη περίπτωση, ο φοιτητής-συγγραφέας της εργασίας, επεξεργάστηκε τη γνώση της *Θεωρίας των γράφων* – και όποια μαθηματική ή άλλη γνώση επιστράτευσε για την εργασία του – **στην ελληνική γλώσσα**, γιατί είχε διδαχτεί και κατανοήσει αυτήν τη γνώση στην ελληνική γλώσσα· και έτσι ακριβώς θεωρούμε ότι πρέπει να γίνεται στα **ελληνικά** πανεπιστήμια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θέτουμε σε δεύτερη μοίρα την παράλληλη άντληση «ξενόγλωσσης» γνώσης από την εκάστοτε σχετική ξενόγλωσση βιβλιογραφία/αρθρογραφία. Απεναντίας, ο τομέας της Ορολογίας είναι παρών και έτοιμος να βοηθήσει στη διαγλωσσική αντιστοίχιση των όρων για την έγκαιρη και έγκυρη διαγλωσσική μεταφορά της γνώσης.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
 Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ
 Συντάκτες φύλλου: Κώστας Βαλεοντής, Δημήτρης Παναγιωτάκος
 Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Άννα Νικολάκη, Κατερίνα Ζερίτη, Τάνια Βαλεοντή

Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
 Τηλεομοίτυπο: 210-8068299
 Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
 Ιστότοπος (όλα τα φύλλα): <http://sfr.ee.teiath.gr/elet0.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Τα άρθρα της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και δημοσιεύονται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του «Ο» με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ